

WYROK WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2023 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Ryszard Marchwicki

Sędziowie: Mariola Głowacka

Małgorzata Kaźmierczak

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Forycka

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2023 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa E. A. i K. K. (1)

przeciwko S. K.

o zakazanie czynów nieuczciwej konkurencji oraz złożenie oświadczenia

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego we (...)

z dnia 26 listopada 2021 r. sygn. akt X GC 678/20

1. oddala apelację;

2. zasądza od powodów na rzecz pozwanego 540 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

Mariola Głowacka Ryszard Marchwicki Małgorzata Kaźmierczak

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

St. sekr. sąd. Katarzyna Surażyńska

UZASADNIENIE

Pozwem z 30 lipca 2019 r., wniesionym do Sądu Okręgowego w (...), powodowie E. A. i K. K. (1) reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wnieśli o:

1. nakazanie pozwanemu S. K. zaniechania działań polegających na „pasożytniczym wykorzystywaniu” renomy powodów i renomy ich produktu oraz bezprawnym korzystaniu z gotowego efektu ich pracy sprowadzającym się

do wytwarzania i wprowadzania do obrotu produktów stanowiących kopie produktów opracowanych i wprowadzonych do obrotu przez powodów, tj. wieloelementowego specjalistycznego stroju przeznaczonego dla pacjentów stosujących zabiegi krioterapii ogólnej w komorze kriogenicznej – kompletu damskiego (w kolorze niebieskim, składającego się z: topu, spodenek, rękawiczek, skarpet, opaski i maseczki, dostępnego w pięciu rozmiarach: S, M, L, XL, XXL) oraz kompletu męskiego (w kolorze granatowym, składającego się ze spodenek, rękawiczek, skarpet, opaski i maseczki, dostępnego w pięciu rozmiarach: S, M, L, XL, XXL) poprzez zaprzestanie ich produkowania, oferowania i wprowadzania do obrotu, w tym w ramach zamówień publicznych,

2. zobowiązania pozwanego do zniszczenia wszystkich znajdujących się w jego posiadaniu produktów mających stanowić kopie produktów powodów,

3. zobowiązania pozwanego do dwukrotnego opublikowania w ogólnopolskim wydaniu dziennika Gazeta (...), każdorazowo w rozmiarze co najmniej 1/8 strony, oświadczenia o treści: „Ja, S. K. oświadczam, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod firmą (...), przez wiele lat bezprawnie pasożytniczo wykorzystywałem renomę współników spółki cywilnej (...) z Ł. oraz korzystałem z gotowego efektu ich pracy, co spowodowało się do wytwarzania i wprowadzania do obrotu strojów do kriokomory stanowiących kopie tych opracowanych wprowadzonych do obrotu wcześniej przez nich. Za opisane działanie, stanowiące czyn nieuczciwej konkurencji przepraszam, zobowiązując się jednocześnie do naprawienia wyrządzonej w ten sposób szkody oraz do nieponawiania tego typu naruszeń w przyszłości”,

4. zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W ramach odpowiedzi na pozew S. K. wniósł o oddalenie powództwa.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy we (...) oddalił powództwo (pkt I), zasądzając solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kwotę 737 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski Sądu I instancji.

Powodowie w ramach działalności gospodarczej prowadzonej w ramach spółki cywilnej (...) projektują, wytwarzają oraz sprzedają odzież specjalistyczną, w tym roboczą. Oferowane przez nich produkty są przeznaczone w szczególności dla przedstawicieli służby zdrowia oraz pracowników przemysłu farmaceutycznego i spożywczego. Jednym z rodzajów ubiorów wytwarzanych i oferowanych przez powodów jest strój dla pacjentów stosujących zabiegi krioterapii ogólnej w komorze kriogenicznej, oferowanych w wersjach damskiej i męskiej.

Pozwany prowadzi – aktualnie wspólnie z synem R. K. – działalność gospodarczą w ramach:

– spółki cywilnej (...) s.c., funkcjonującej od 2001 r., produkującej, montującej oraz serwisującej urządzenia medyczne, w tym kriokomory,

– PHU (...), w ramach której pozwany dystrybuuje stroje do krioterapii.

W 2000 roku płk dr n. med. K. K. (3), pełniący wówczas funkcję ordynatora (...) Centrum (...) w Ośrodku (...) w S. dostrzegł potrzebę pozyskania strojów do zabiegów krioterapii, które miały zapewnić jego pacjentom odpowiednią ochronę przed odmrożeniem przy jak największym komforcie. W efekcie zgłosił się do powodów o opracowanie takiego stroju, stawiając warunki, aby zasłaniał on jak najmniejszą powierzchnię ciała (dla lepszego efektu leczniczego) przy jednoczesnej ochronie newralgicznych jej części: nosa, uszu, ust czy miejsc intymnych. Powodowie rozpoczęli w 2000 roku sprzedaż strojów na rzecz (...) Centrum (...) w S. zarówno w kompletach, jak i oddzielnie poszczególnych elementów. W późniejszym czasie (...) Centrum (...) (obecnie (...)) zaczęło nabywać stroje do krioterapii także od pozwanego.

W ramach procesu opracowywania strojów powodowie proponowali i testowali różne materiały, kroje i kolory prototypów strojów. K. K. (3) wybrał stroje w dwóch różnych kolorach (granatowego w przypadku strojów męskich i jasnoniebieskiego dla strojów damskich) celem ułatwienia rozróżnienia strojów dla różnych płci.

Krój materiału zastosowanego w przypadku stroju do krioterapii uniemożliwia wykorzystanie tego typu odzieży w innym charakterze (np. do użytku codziennego).

Certyfikaty przypisane do strojów do krioterapii umożliwiają ich wykorzystanie jako produkty medyczne odpowiednie dla tych zabiegów. Rodzaj materiału wykorzystanego do ich opracowania sprawia, że w warunkach temperaturowych, w ramach których to odbywają się zabiegi w komorze kriogenicznej, materiał nie przylega do ciała i nie wywołuje odmrożeń.

Stroje nabywane były przez (...) w S. w ramach przetargów przeprowadzanych w oparciu o kryteria jakości i ceny. W ich ramach (...) określał wymagania w zakresie rodzaju materiału, z którego wykonano stroje do krioterapii (materiały naturalne, takie jak bawełna, ewentualnie z niewielką domieszką materiałów sztucznych), przy czym bez określania np. grubości materiału. Ponadto wymagał certyfikatów przypisanych do strojów do krioterapii, przy czym zdarzały się sytuacje, w których to w ramach pojedynczych przetargów doszło do przyjęcia oferty mimo nieprzedłożenia przez wnioskodawcę certyfikatu jakości. Jednym z takich kontrahentów był pozwany S. K.. Certyfikaty przypisywane były dla każdego kompletu stroju.

Z dniem 14 sierpnia 2003 r. powodowie uzyskali certyfikat nr (...) uprawniający do oznaczania sprzedawanej przez nich odzieży do zabiegów krioterapii w okresie od 14 sierpnia 2003 r. do 13 sierpnia 2006 r. znakiem „Przyjazny dla człowieka”, wydany przez Instytut (...) (obecnie Instytut (...) w Ł.).

Z dniem 15 listopada 2017 r. powodowie uzyskali certyfikat nr (...), stanowiący przedłużenie certyfikatu nr (...) z 22 października 2012 r. uprawniającego do oznaczania sprzedawanej przez nich odzieży jako stroju do zabiegów krioterapii w okresie do 14 listopada 2020 r. znakiem „(...) dla (...) i Człowieka” wydany przez Instytut (...).

Jednocześnie powodowie opracowane przez siebie stroje zgłosili z dniem 15 maja 2006 r. do Rejestru wyrobów medycznych i podmiotów odpowiedzialnych za ich wprowadzanie do obrotu i do używania. W odpowiedzi (...) (...) poinformował o wpisaniu „kompletu do ochrony wrażliwych części ciała pacjentów stosujących zabiegi w komorze kriogenicznej w temperaturach do -160°C” pod numerem wyrobu (...)/ (...). Ponadto pismem z 15 lipca 2010 r. (...) poinformował powodów o zmianie wpisu (poprzez zmianę adresu wytwórcy) dotyczącego powodów o nr PL(...) (...).

Pismem z 30 czerwca 2010 r. (...) poinformował pozwanego o wpisaniu „kompletu do ochrony wrażliwych części ciała dla pacjentów korzystających z zabiegów w komorze kriogenicznej do -160°C” pod numerem wyrobu (...)/ (...).

Stroje do krioterapii sprzedawane przez powodów nie zostały zgłoszone do (...) celem zastrzeżenia wzorów użytkowych.

Stroje do krioterapii są oferowane przez powodów w sprzedaży powszechnej z użyciem stron internetowych.

Stroje do krioterapii sprzedawane przez pozwanego oferowane są w dystrybucji internetowej.

Powodowie świadczyli usługi wobec innych aniżeli Ośrodek (...) w S. podmiotów publicznych w ramach procedur przetargowych. Nie później niż w 2003 roku nawiązali oni współpracę z (...) Szpitalem (...) (...) w W..

(...) – Ośrodek (...) w S. z dniem 5 marca 2018 r. przedstawił zaproszenie do złożenia oferty na dostawę do kriokomory

z terminem złożenia dokumentów do 15 marca 2018 r. Odpowiedź na to zamówienie złożyli (...) s.c. (powodowie), oferując cenę 21.546 zł, oraz PHU (...) (pozwany), oferując cenę 22.152 zł. Ostatecznie wybrano ofertę powodów.

(...) Szpital (...) (...) w W. w trzecim kwartale 2018 roku ogłosił przetarg na zakup i sukcesywną dostawę obłożeń oraz odzieży do komory kriogenicznej (nr postępowania (...) (...), po przeprowadzeniu którego wybrał ofertę PHU (...) (pozwanego) za cenę 43.601,76 zł.

Pełnomocnik powodów r.pr. D. S. skierował 6 marca 2019 r. do pozwanego pismo, w ramach którego – w imieniu powodów – wezwał pozwanego

do natychmiastowego zaprzestania czynu nieuczciwej konkurencji (zdefiniowanego analogicznie jak w pkt 1 osnowy pozwu), zobowiązania pozwanego do zniszczenia wszystkich znajdujących się w jego posiadaniu „pasożytniczych” produktów oraz do dwukrotnego opublikowania w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania, w ogólnopolskim wydaniu dziennika Gazeta (...), każdorazowo w rozmiarze co najmniej (...) strony, oświadczenia analogicznego do oświadczenia wskazanego w pkt 3 osnowy pozwu, a także podjęcia rokowań w przedmiocie zapłaty odszkodowania należnego powodom w związku z „bezprawnym, wieloletnim korzystaniem” z renomy powodów oraz „gotowych efektów ich pracy”.

Powodowie bezpośrednio produkują jedynie tzw. top (dla strojów damskich) i spodenki, z dzianiny frotte 100% bawełny albo mieszanki bawełny i poliestru. Pozostałe elementy zestawu, tj. rękawiczki, skarpety, opaski oraz maseczki są nabywane od podmiotów trzecich.

Strój damski oferowany przez powodów stanowi komplet składający się z sześciu elementów: topu, spodenek, rękawiczek, skarpet, opaski oraz maseczki. Strój damski produkowany i oferowany jest przez powodów w pięciu rozmiarach: S, M, L, XL, XXL.

Strój męski oferowany przez powodów składa się z pięciu elementów: spodenek, rękawiczek, skarpet, opaski oraz maseczki, dostępnych w rozmiarach: S, M, L, XL, XXL.

(...) damski wyprodukowany i przedstawiony przez powodów w ramach oględzin (w rozmiarze XXL – największym oferowanym przez nich w sprzedaży) był w kolorze błękitnym, z wycięciem w tylnej części w kształcie półksiężyca.

(...) damski wyprodukowany i przedstawiony przez pozwanego (w rozmiarze XXXL – największym oferowanym przez niego w sprzedaży) był w kolorze seledynowym, bez wyraźnego wycięcia ze strony pleców. Tzw. ściągacz poprowadzony jest na wyższej wysokości aniżeli w przypadku topu damskiego powodów, a top damski pozwanego jest węższy w obwodzie.

Spodenki damskie wyprodukowane i przedstawione przez powodów były w kolorze błękitnym, z logo firmy powodów na środku obwodu górnej części przy tzw. gumce, w formie naszytego białego prostokąta z kołem (wyraźnie zaznaczono czarną obwódką jego krawędź) wypełnionego polem szachowym w kolorach jasnoniebieskim oraz jasnozielonym, jak również napisem „alga bis”.

Spodenki damskie wyprodukowane i przedstawione przez pozwanego były w kolorze seledynowym, z logo firmy pozwanego na środku obwodu górnej części przy tzw. gumce, w formie naszytego białego prostokąta z napisem (...) pod kołem z wielokolorowym wzorem (z odcieniami koloru niebieskiego).

Spodenki męskie wyprodukowane i przedstawione przez powodów (w rozmiarze XXL – największym oferowanym przez nich w sprzedaży) były w kolorze niebieskim (przy czym w ciemniejszym odcieniu aniżeli spodenki męskie przedstawione przez pozwanego),

z potrójnym obszyciem w pasie oraz logo firmy powodów na środku obwodu górnej części przy tzw. gumce, w formie naszytego białego prostokąta z kołem (wyraźnie zaznaczono czarną obwódką jego krawędź) wypełnionego polem szachowym w kolorach jasnoniebieskim oraz jasnozielonym, jak również napisem „(...)”.

Spodenki męskie wyprodukowane i przedstawione przez pozwanego (w rozmiarze XXXL – największym oferowanym przez niego w sprzedaży) były w kolorze niebieskim (przy czym w jaśniejszym odcieniu aniżeli spodenki męskie przedstawione przez powodów), z podwójnym obszyciem w pasie oraz logo firmy pozwanego naszytym w dolnej części dolnej nogawki, w formie naszytego białego prostokąta z napisem (...) pod kołem z wielokolorowym wzorem (z odcieniami koloru niebieskiego). Spodenki męskie przedstawione przez pozwanego były rozmiarowo mniejsze w porównaniu do spodenek męskich przedstawionych przez powodów.

Spodenki męskie okazane przez powodów (zakupione przez nich na rynku prywatnym w K.) były w kolorze niebieskim, z logo firmy pozwanego na środku obwodu górnej części przy tzw. gumce, w formie naszytego białego prostokąta z napisem (...) pod kołem z wielokolorowym wzorem (z odcieniami koloru niebieskiego).

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd I instancji nie uwzględnił podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia. W ocenie Sądu, pozwany nie przedstawił dowodów uprawdopodobniających, że już w 2016 roku powodowie znali właściwości produktu oferowanego przez pozwanego. Niewątpliwie jest, według Sądu, że powódka E. A. powzięła taką wiedzę w pierwszym kwartale 2018 roku w związku z przetargiem organizowanym przez (...) w S., niemniej powództwo zostało w niniejszej sprawie wniesione przed upływem 3 lat od tego zdarzenia.

Analizując cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oraz okoliczności towarzyszące ustalonemu w sprawie stanowi faktycznemu Sąd doszedł do przekonania, że brak jest uzasadnionych podstaw do przypisania działania pozwanego, polegającego na sprzedaży specjalistycznego stroju przeznaczonego dla pacjentów (zarówno mężczyzn, jak i kobiet) stosujących zabiegi krioterapii ogólnej w komorze kriogenicznej do kategorii czynu nieuczciwej konkurencji.

W pierwszej kolejności Sąd zwrócił uwagę, że strona powodowa nie dokonała na jakimkolwiek etapie swojej działalności zgłoszenia dystrybuowanych przez siebie strojów do krioterapii do (...) celem zastrzeżenia w jakimkolwiek zakresie przewidzianym w ustawie z 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej. Dokonywała jedynie zgłaszania wskazanych produktów do (...) odpowiedzialnych za ich wprowadzanie do obrotu i do używania. Obowiązek ten wynikał z zapisu nieobowiązującej już ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o wyrobach medycznych, z której art. 52 ust. 1 wynikało, że wytwórca, autoryzowany przedstawiciel, importer, podmiot odpowiedzialny za wprowadzenie do obrotu wyrobu medycznego, podmiot zestawiający wyroby medyczne lub podmiot dokonujący sterylizacji, o których mowa w art. 8, mający siedzibę na terytorium (...), miał obowiązek zgłoszenia do tego rejestru wyrobu medycznego do różnego przeznaczenia lub aktywnego wyrobu medycznego do implantacji przed pierwszym wprowadzeniem go do obrotu lub do używania.

Sąd zwrócił uwagę, że pozwany niewątpliwie miał łatwiejszy start przy wprowadzeniu swoich produktów na rynek w sytuacji, w której produkty powodów były

na nim obecne od kilku lat. Jednakowoż to, że powodowie ponieśli duże nakłady i koszty celem opracowania swoich produktów, samo w sobie daje możliwości przypisania pozwanemu naganności w postępowaniu w tym konkretnym zakresie. Wszakże możliwość uzyskania wiedzy na temat produktów oferowanych przez potencjalnych konkurentów, ich właściwości, kształtów i innych cech nie może być w ocenie Sądu uznana za naganną, jeżeli zdobycie tej wiedzy jest wynikiem badania rynku i produktów rynkowych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z 18 czerwca 2014 r., sygn. akt I ACa 372/13, L.). Z ustaleń poczynionych w toku postępowania wynika, że pozwany oraz jego syn R. K. prowadzili działalność w zakresie urządzeń wykorzystywanych w procesie krioterapii od 2001 roku. Mieli oni zatem

naturalną możliwość zapoznania się z wzorcami strojów różnych producentów – nie tylko powodów – używanych przez pacjentów w toku takich zabiegów.

Przechodząc do analizy porównawczej ubiorów do zabiegów kriogenicznych przedstawionych w toku procesu przez obie strony postępowania i poddanemu procesowi oględzin na rozprawie 5 października 2021 r., Sąd doszedł do przekonania, że stroje sprzedawane przez powodów oraz stroje sprzedawane przez pozwanego nie są na tyle podobne, aby można było uznać, że stopień tego podobieństwa mógłby wprowadzić klientów w błąd co do tożsamości producenta lub produktu.

Zdecydowanie najmniejszy stopień podobieństwa produktów Sąd odnotował w zakresie tzw. topów damskich. Po pierwsze, istnieje zauważalna różnica w wielkości strojów – rozmiar XXXL topu damskiego wytworzonego przez pozwanego jest mniejszy aniżeli top damski sprzedawany przez powodów. Ponadto produkty te różniły się w jednoznacznym stopniu kolorem, jak również krojem – w szczególności w zakresie ramiączek oraz wycięcia przy tylnej części, które było znacznie wgłębione w przypadku topu damskiego przedstawionego przez powodów.

W przypadku spodenek damskich zachodziła analogiczna różnica w zakresie kolorów. Jednocześnie, o ile w przypadku obu par strojów oznaczenie producenta było naszyte

w analogicznym miejscu, tzn. na środku obwodu górnej części przy tzw. gumce w obwodzie pasa, o tyle logo producentów są na tyle zróżnicowane i wyraźne, że nie można mówić

o wprowadzeniu przez pozwanego w błąd w zakresie swojego produktu.

Odnosnie zaś do spodenek męskich Sąd zauważył, że o ile występuje podobieństwo

w zakresie kolorów, o tyle nie jest ono jednoznaczne z uwagi na różnice w odcieniach koloru niebieskiego i to zarówno w odniesieniu do spodenek wyprodukowanych przez powodów, jak i spodenek okazanych przez pozwanego oraz spodenek wyprodukowanych przez pozwanego, a okazanych przez powodów. Jednocześnie zachodziły różnice w kroju ubiorów, zwłaszcza w zakresie obszycia w pasie. Natomiast sama kwestia lokalizacji naszywek z logiem producenta w ocenie Sądu nie może być absolutnie podniesiona jako argumenty ku „pasożytniczemu” podobieństwu produktów, jeżeli tylko same logo nie są na tyle podobne, aby miały wprowadzać klienta w błąd, co zdaniem Sądu absolutnie nie ma miejsca.

Z kolei kwestia porównania innych części zestawu, tj. skarpet, opasek, maseczek

czy rękawic nie podlega w jakimkolwiek stopniu ocenie Sądu, skoro zarówno powodowie, jak i pozwany zamawiają je od zewnętrznych dostawców, a to, że pozwany sprzedaje dokładnie tą samą ilość elementów garderoby składających się na zestaw co w przypadku powodów, w ocenie Sądu jest uzasadnione charakterem zabiegu kriogenicznego i koniecznością ochrony newralgicznych części ciała.

Sąd wskazał, że naśladownictwo gotowego produktu w rozumieniu art. 13 ust. 1 u.z.n.k. obejmuje nie tylko imitację (czyli dokładne odwzorowanie cudzego produktu), ale i jego reprodukcję, wobec czego mogą istnieć pewne różnice między wytworzonym przez naruszydźciela produktem a naśladowanym wzorcem, jednak taka imitacja musi przedstawiać tak znaczny stopień podobieństwa, aby istniało niebezpieczeństwo wprowadzenia klientów w błąd co do tożsamości producenta lub produktu .. (...) ocenie Sądu, powodowie nie wykazali, aby takie niebezpieczeństwo faktycznie zachodziło, albowiem różnice w zakresie kroju oraz tabeli rozmiarów oferowanych produktów sprawiają, że szansa na odróżnienie porównywanych produktów przez przeciętnego konsumenta jest na tyle prawdopodobnie wysoka, że produkty pozwanego nie wprowadzą takiego konsumenta w błąd co do tożsamości producenta lub produktu.

Według Sądu stroje oferowane przez pozwanego – z uwagi na różnice wyżej opisane w porównaniu do strojów dystrybuowanych przez powodów – w pewnym stopniu odbiegają od wizji produktu zarysowanej przez K. K. (3), w szczególności nieco ściślej przylegają do ciała z uwagi na nieco mniejszy rozmiar oraz odmienny krój. Ponadto kwestia kolorystyki ubioru przeznaczonego do zabiegów w komorze kriogenicznej wynika z praktyki rynkowej, ukształtowanej choćby przy udziale K. K. (3), zarówno w zakresie samych barw strojów (barwy posiadające choć częściowo niebieskie zabarwienie), jak również rozróżnienia kolorów strojów dla różnych płci celem ułatwienia ich rozróżnienia. Praktyka ta

– jak wynika z zeznań świadków A. I. oraz R. K. – jest obecna w dalszym ciągu, zatem naturalne jest, że nowy podmiot wchodzący na ten konkretny rynek będzie starał się zaadoptować takie rozwiązania, które są na rynku przyjęte jako najpospolitsze, aby jak najbardziej zwiększyć konkurencyjność swoich produktów.

Jednocześnie Sąd zwrócił uwagę, że konkurencja jest korzystnym czynnikiem gospodarczym, zapewniającym postęp i racjonalizację kosztów, a w rezultacie także obniżenie cen produktów. Bezwzględny zakaz naśladownictwa produktów wytwarzanych przez pozwanego prowadziłyby w ocenie Sądu do powstania nieograniczonego czasowo monopolu eksploatacji określonego rozwiązania technicznego przysługującego powodowi, pozostającego w sprzeczności z porządkiem prawnym opartym na zasadzie wolności gospodarczej i regułach uczciwej konkurencji. Co więcej, w praktyce uniemożliwiałoby lub co najmniej utrudniałoby to wchodzenie na rynek innym przedsiębiorcom prowadzącym podobną działalność, jak również blokowałoby wyżej wskazane pozytywne następstwa swobody konkurencji.

Niezależnie od powyższego Sąd zauważył, że produkty pozwanego dostępne są na rynku od kilkunastu lat. Powodowie – przedsiębiorcy – powinni w odpowiedni sposób „pilnować” sytuacji na rynku, w którym uczestniczą, i w odpowiednio właściwym czasie odpowiadać na działania konkurentów wchodzących na rynek z podobnym produktem .. (...) praktyce powodowie – swoją bezczynnością – przyzwolili na utrwalenie się pozycji pozwanego na rynku. Stanowiła ona ugruntowanie pewnej normy w zakresie obyczajów rynkowych – przyzwolenie, zgodę, a przy tym tolerowanie konkurenta, w związku z czym trudno aktualnie uznać zachowania pozwanego za sprzeczne z dobrymi obyczajami, gdy przez długi czas nie przeszkadzało ono powodowi.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu, zawarte w pkt II zaskarżonego orzeczenia, oparte jest o dyspozycję art. 98 k.p.c. Na koszty procesu poniesione przez stronę pozwaną składały się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 720 zł, ustalone w oparciu o § 8 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie, zarzucając rozstrzygnięciu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci:

1) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

a) dowolną, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego oraz zasadami logicznego rozumowania ocenę:

– przeprowadzonego w sprawie dowodu z analizy porównawczej ubiorów do zabiegów kriogenicznych przedstawionych w toku procesu przez obie strony postępowania i poddanych procesowi oględzin przeprowadzonych na rozprawie 5 października 2021 r. polegającą na uznaniu, że stroje sprzedawane przez powodów oraz stroje sprzedawane przez pozwanego nie wykazują nadzwyczaj wysokiego stopnia podobieństwa,

– przeprowadzonego w sprawie dowodu z dokumentacji przedłożonej do akt postępowania przez (...) Szpital (...) (...) w W. (dalej jako: „(...) w W.”) oraz przez (...) Ośrodek (...) w S. (dalej również: „(...) w S.”) polegającą na nieuznaniu, że pozwany dopuścił się naruszania zasad uczciwej konkurencji poprzez zaniżenie cen jednostkowych kompletów, w oparciu o informacje uzyskane w poprzednich postępowaniach w których brały udział obie strony postępowania,

b) brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie polegający na:

– pominięciu w tej ocenie zeznań świadka A. I. w części w której stwierdziła ona, że „Stroje były praktycznie identyczne, różniły się wyłącznie rozmiarówką (...) To był ten sam krój, ten sam materiał. Dla mnie były identyczne”,

– pominięciu w tej ocenie zeznań świadka P. B. w części, w której stwierdził on, że „(...) w pewnym momencie nastąpiła zmiana firmy powódki na pozwanego i ja nie zauważyłem żadnych różnic. Ja nawet się zdziwiłem, że to inna firma jak na nie patrzyłem. (...) Różniły się jedynie dla mnie nazwą te stroje (...)”, co w konsekwencji doprowadziło do uznania przez Sąd I instancji, że stroje powodów i pozwanego nie wykazują nadzwyczaj wysokiego stopnia podobieństwa, a

w konsekwencji niebezpieczeństwo wprowadzenia klientów w błąd co do tożsamości producenta lub produktu nie zachodziło;

2. naruszenia przepisów prawa materialnego w postaci:

1) art. 3 ustawy z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (dalej jako: „u.z.n.k.”) poprzez niewłaściwą wykładnię i w konsekwencji:

– stwierdzenie, że nie jest działaniem bezprawnym, sprzecznym z dobrymi obyczajami działanie pozwanego, które polega na korzystaniu z renomy powodów i ich produktów poprzez naśladownictwo produktów w takim stopniu, że narusza ich interesy, mimo że prawidłowa wykładnia przepisu powinna prowadzić w niniejszej sprawie do konkluzji, że działanie pozwanego, polegające na oferowaniu produktu niemalże identycznego do produktu strony powodowej, jest działaniem sprzecznym z prawem i dobrymi obyczajami kupieckimi i narusza interes strony powodowej,

– przyjęcie, że brak jest uzasadnionych podstaw do przypisania działaniu pozwanego polegającemu na sprzedaży specjalistycznego stroju przeznaczonego dla pacjentów stosujących zabiegi krioterapii ogólnej w komorze kriogenicznej do kategorii czynu nieuczciwej konkurencji z uwagi na niezarejestrowanie przez powodów strojów do krioterapii w (...) jako wzorów użytkowych;

2) art. 13 ust. 1 i 2 u.z.n.k. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że ocena możliwości wprowadzenia klientów w błąd może nastąpić bez uwzględnienia całościowego wrażenia wywołanego przez sporne produkty, mimo że prawidłowa wykładnia całościowego wrażenia wywołanego ww. przepisami powinna doprowadzić do konkluzji, że ocena możliwości wprowadzenia w błąd dokonywana jest przy uwzględnieniu nie tylko podobieństwa poszczególnych elementów porównywanych produktów, lecz całościowego wrażenia wywołanego przez sporne produkty, w oderwaniu od szczegółów cech różniących produkty.

Podnosząc powyższe zarzuty powodowie wniesli o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez:

1) nakazanie pozwanemu zaniechania działań polegających na pasożytniczym wykorzystywaniu renomy produktów powodów oraz bezprawnym korzystaniu z gotowego efektu ich pracy sprowadzającym się do wytwarzania i wprowadzania do obrotu produktów stanowiących kopię tych opracowanych i wprowadzonych do obrotu wcześniej przez powodów, tj. wieloelementowego specjalistycznego stroju przeznaczonego dla pacjentów stosujących zabiegi krioterapii ogólnej w komorze kriogenicznej – kompletu damskiego (w kolorze niebieskim, składającego się z topu, spodenek, rękawiczek, skarpet, opaski i maseczki, dostępnego w pięciu rozmiarach: S, M, L, XL, XXL) oraz kompletu męskiego (w kolorze granatowym, składającego się ze spodenek, rękawiczek, skarpet, opaski i maseczki, dostępnego w pięciu rozmiarach: S, M, L, XL, XXL) poprzez zaprzestanie ich produkowania, oferowania i wprowadzania do obrotu, w tym w ramach zamówień publicznych,

2) zobowiązania pozwanego do zniszczenia wszystkich znajdujących się w jego posiadaniu produktów pasożytniczych,

3) zobowiązania pozwanego do dwukrotnego opublikowania w ogólnopolskim wydaniu dziennika Gazeta (...), każdorazowo w rozmiarze co najmniej (...) strony, oświadczenia o następującej treści:

„Ja, S. K. oświadczam, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod firmą (...) przez wiele lat bezprawnie, pasożytniczo wykorzystywałem renomę współników spółki cywilnej (...) z Ł. oraz korzystałem z gotowego efektu ich pracy, co sprowadzało się do wytwarzania i wprowadzania do obrotu strojów do kriokomory stanowiących kopie tych opracowanych i wprowadzonych do obrotu wcześniej przez nich. Za opisane działanie, stanowiące czyn nieuczciwej konkurencji przepraszam, zobowiązując się jednocześnie do naprawienia wyrządzonej w ten sposób szkody oraz do nieponawiania tego typu naruszeń w przyszłości”

4) zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania przed Sądem I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

2. zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II instancji według norm przepisanych.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem II instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna.

W apelacji podniesiono zarzuty dotyczące naruszenia zarówno prawa procesowego, jak i materialnego. W pierwszej kolejności Sąd II instancji odniósł się do zarzutów dotyczących obrazy prawa procesowego, gdyż dopiero prawidłowo ustalony stan faktyczny stanowić może podstawę dla rozstrzygnięcia pozwu złożonego w niniejszej sprawie. Wskazać bowiem należy, iż prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne zatem zgłoszenie zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony przez Sąd I instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (wyrok Sądu Najwyższego z 26 marca 1997 r., II CKN 60/97, OSNC 1997/9/128). Powyższe rodzi konieczność rozpoznania w pierwszym rzędzie zmierzających do zakwestionowania stanu faktycznego zarzutów naruszenia prawa procesowego (wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 1997 r., II CKN 18/97, OSNC 1997/8/112).

Skarżący podnieśli zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie wystarczającym dla poczynienia ustaleń faktycznych mających wpływ na zastosowanie przepisów prawa materialnego. Zgromadzone w sprawie dowody poddał wszechstronnej, wnikliwej ocenie, ustalając prawidłowo stan faktyczny sprawy. Ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd Okręgowy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, odpowiada wymogom stawianym przez przepis art. 233 § 1 k.p.c., uwzględnia cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i tym samym pozostaje pod ochroną wynikającą z powołanego przepisu. Nie nosi ona cech dowolności, odnosi się do przeprowadzonych w sprawie dowodów. W tym stanie rzeczy zarzuty powodów dotyczące naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie zasługiwały na uwzględnienie. Podkreślić przy tym należy, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu.

Skarżący w ramach tej podstawy apelacyjnej zarzucili nieprawidłową ocenę dowodu z analizy porównawczej ubiorów do zabiegów kriogenicznych oraz dowodu z dokumentacji przedłożonej do akt postępowania przez (...) Szpital (...) (...) w W. oraz przez (...) Ośrodek (...) w S.. Sąd I instancji wykorzystał przede wszystkim pierwszy z wymienionych dowodów, poddany oględzinom na rozprawie, jako przydatny dla poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, podobnie było z dokumentacją podmiotów, które ogłosiły przetargi na zakup odzieży do zabiegów krioterapii. Apelujący nie wykazali zaś, by z ww. dowodów wynikały wnioski odmienne niż przedstawił Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Nadto skarżący zarzucili, iż Sąd Okręgowy pominął w ocenie materiału dowodowego zeznania świadka A. Z.-lskierki w części w której stwierdziła ona, że „Stroje były praktycznie identyczne, różniły się wyłącznie rozmiarami. (...) To był ten sam krój, ten sam materiał. Dla mnie były identyczne” oraz świadka P. B. w części w której stwierdził on, że „(...) w pewnym momencie nastąpiła zmiana firmy powodki na pozwanego i ja nie zauważyłem żadnych różnic. Ja nawet się zdziwiłem, że to inna firma jak na nie patrzyłem. (...) Różniły się jedynie dla mnie nazwą te stroje. (...)”.

Podkreślić zaś trzeba, że zeznania te nie tyle nie były niewiarygodne, co przedstawiały wyłącznie subiektywną ocenę ww. osób co do podobieństwa strojów wyprodukowanych przez obie strony, bez uwzględnienia pozostałych, ważkich w sprawie okoliczności, tj. opracowania modeli odzieży do krioterapii zgodnie z kryteriami przetargowymi. Skarżący zapominają też, że ocena prawna w niniejszej sprawie należała do Sądu, nie do świadków, choć zasadnie mogli oni mieć wrażenie, iż stroje obu stron są identyczne, przy czym świadkowie nie wskazywali w swoich zeznaniach, by szczegółowo porównywali wszystkie elementy jednocześnie, tj. mając do dyspozycji – w tym samym czasie – zarówno stroje powodów, jak i pozwanego.

W związku z powyższym, Sąd Apelacyjny podzielił w całości ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjął je za własne, jednocześnie zauważając, że rzeczywiście stroje powodów i pozwanego wykazują podobieństwo, niemniej było to spowodowane wymogami postawionymi w procesie przetargowym m.in. co do kroju, koloru czy rodzaju tkaniny. Nie mogło być też mowy w niniejszej sprawie o niebezpieczeństwie wprowadzenia klientów w błąd co do tożsamości producenta lub produktu, skoro końcowi odbiorcy odzieży (osoby korzystające w zabiegów krioterapii) nie miały żadnego wpływu na wybór konkretnego producenta, a komplety strojów były im oferowane w miejscach przeprowadzanych zabiegów. Klienci nie byli zatem w stanie rozróżnić jakichkolwiek producentów tego typu odzieży, nie utożsamiali żadnego z jej elementów z konkretną marką.

Odnosząc się zatem do zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego przypomnieć trzeba, że – w myśl m.in. art. 3 ustawy z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (dalej „u.z.n.k.”) – aby doszło do popełnienia czynu nieuczciwej konkurencji, niezbędne jest kumulatywne spełnienie następujących przesłanek: po pierwsze – działanie poddane ocenie musi zostać podjęte w związku z działalnością gospodarczą, po drugie – czyn ten musi być sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami, a po trzecie – działanie to musi zagrażać interesowi innego przedsiębiorcy lub klienta lub naruszać go. W celu przyjęcia, iż ma miejsce delikt konkurencji, wystarczy ustalić bezprawność działania (por. wyrok SA w (...) z 24.6.1992 r., (...), „Wokanda” 1993/2, s. 30). Nie jest konieczne wykazanie zamiaru wprowadzania w błąd lub wdarcia się w cudzą klientelę (tak SN w wyroku z 1.12.2004 r., III CK 15/04, M. Praw. (...), s. 10). Do kwalifikacji czynu nieuczciwej konkurencji nie jest także konieczne istnienie winy w sensie umyślnego działania czy niedbalstwa sprawcy, choć oczywiście ma znaczenie w przypadku roszczenia odszkodowawczego.

Na rynkową rolę art. 3 u.z.n.k. zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 2.2.2001 r., IV CKN 255/00 (OSNC 2001/9, poz. 13), podkreślając, że nie można przyjąć, aby przepis ten miał służyć wzmocnieniu czy ochronie przejawów tendencji monopolistycznych. Nie jest bowiem równoznaczne z zagrożeniem lub naruszeniem interesu innego przedsiębiorcy podejmowanie takich samych podmiotowo działań na tożsamym terytorium, jeśli nie mają one zarazem cech dumpingu, bojkotu ani nie są przejawem dyskryminacji innego uczestnika rynku, których celem byłoby doprowadzenie do wyeliminowania go z rynku.

Skutkiem czynu nieuczciwej konkurencji musi być naruszenie lub zagrożenie interesu innego przedsiębiorcy lub klienta, i to interesu o charakterze gospodarczym. W wyroku z 4.11.2011 r., I CSK 796/10, Sąd Najwyższy podkreślił, że ustawa nie definiuje ani pojęcia interesu, ani pojęcia zagrożenia. W związku z tym przyjął, że jest to określony stan korzystnie już ukształtowany albo taki, który w przyszłości może dla przedsiębiorcy stanowić źródło korzyści rzeczywistych albo tylko oczekiwanych. Istnienie takiego interesu należy wykazać.

W świetle okoliczności, że art. 3 ust. 1 u.z.n.k. ani żaden dalszy przepis nie przybliżył pojęcia dobrych obyczajów, zaś w innych aktach prawnych używane jest ono w rozmaitych kontekstach, bliższe ustalenie jego znaczenia stało się zadaniem zarówno judykatury, jak i doktryny.

Od czasu, gdy przepisy ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oparte zostały na klauzuli generalnej w powyższym brzmieniu, rozumienie tego pojęcia ewoluowało od ocen etycznych po obecnie rozpowszechniane podejście określane mianem ekonomiczno-funkcjonalnego (o czym niżej; por. (...)..., s. 19 i n.). Podkreśla się, że nie chodzi o przestrzeganie dobrych obyczajów w ogóle, lecz o zachowanie przedsiębiorców w działalności gospodarczej. Istotne z tego punktu widzenia nie będzie zatem „klasyczne” kryterium odwołujące się do poglądów uczciwego,

przeciętnego członka danej społeczności, lecz ważne będą oceny zorientowane na zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania konkurencji przez rzetelne i niezafałszowane współzawodnictwo jakością, ceną i innymi pożądanymi przez klientów cechami oferowanych towarów i usług – ujęcie ekonomiczno-funkcjonalne (zob. J. Szwaja, K. Jasińska [w:] Szwaja, Komentarz 2019, s. 161 i n.; autorzy podkreślają, że kryterium to nie eliminuje ocen moralno-etycznych – s. 159-160; krytycznie J. Preussner-Zamorska, Problematyka funkcjonowania..., s. 113 wraz ze wskazaną tam literaturą; J. Preussner-Zamorska, Problematyka klauzul..., s. 645 i n.; podobnie A. Tomaszek, Dobrze..., s. 8; M. Grabowski, W sprawie..., s. 21). Przedstawione stanowisko, nawiązujące do ocen ekonomiczno-funkcjonalnych, zaaprobowano również w orzecznictwie. Przykładowo Sąd Apelacyjny w (...) przyjął, że współzawodnictwo w zakresie przewozów pasażerskich, mimo że narusza w pewnym stopniu interes innego przedsiębiorcy, zasługuje jednak na pozytywną ocenę, ponieważ prowadzi do współzawodnictwa jakością, ceną i innymi pożądanymi przez klientów cechami oferowanych usług (wyrok SA w (...) z 31.7.1995 r., I ACr 308/95, OSA 1995/7–8, poz. 52). Jednakże Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 25.3.1997 r., III CKN 11/97 (OSP 1997/12, poz. 229), wskazał, że „z zasady wolności i równości gospodarczej wyrastają reguły mające zapewnić godziwość i uczciwość postępowania każdego podmiotu gospodarczego”.

Aktualnie, po wielu latach stosowania ustawy, można jednak stwierdzić, że sądy „rozpoznały” znaczenie omawianej klauzuli. Wnikliwie w tej materii wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z 2.1.2007 r., V CSK 311/06 (Biul. SN 2007/5, poz. 11), wskazując m.in., iż treści dobrych obyczajów nie da się określić wiążąco w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tym praktykami życia gospodarczego. Wszystkie one podlegają zmianom w ślad za zmieniającymi się ideologiami politycznymi i społeczno-gospodarczymi oraz przewartościowaniami moralnymi. Istotą działalności gospodarczej jest zabieganie o korzyści ekonomiczne. Pojawienie się na rynku konkurenta z reguły wiąże się z poniesieniem przez innego przedsiębiorcę uszczerbku w postaci mniejszego zysku, a w każdym razie – ryzyka utraty dotychczasowej pozycji, i jest to wpisane w samą zasadę konkurencyjności. Zatem nie sam fakt zagrożenia lub powstania straty po stronie innego przedsiębiorcy, lecz sposób realizacji mechanizmu rywalizacji pomiędzy konkurentami podlegać musi rozważeniu przy ocenianiu działań konkurencyjnych pod kątem sprzeczności z dobrymi obyczajami (art. 3 ust. 1 u.z.n.k.). Sposób ten powinien być weryfikowany każdorazowo w okolicznościach konkretnego miejsca i czasu przy uwzględnieniu, zasługujących na aprobatę w świetle norm moralnych, zwyczajów dochodzenia przez przedsiębiorców do osiągnięcia korzyści gospodarczych.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy podkreślić trzeba, że wyprodukowanie przez pozwanego elementów odzieży do krioterapii było wyrazem współzawodnictwa z powodami w ramach postępowań przetargowych, w których niewątpliwie obie strony miały szansę konkurować pod względem ceny czy jakości strojów w celu wybrania ich ofert przez zamawiające placówki. Wbrew zatem zapatrywaniom apelujących postępowanie pozwanego uznać trzeba za zgodne z zasadami konkurencji w ramach gospodarki wolnorynkowej. Działanie pozwanego trudno zakwalifikować też jako próbę wyeliminowania powodów z rynku czy szkodzące ich reputacji, skoro bezpośredni odbiorcy ich towarów (zamawiający w ramach przetargów) kierowali się głównie okolicznością spełnienia wymogów przetargowych oraz ceną proponowaną przez obie strony. Nie sposób zapomnieć przy tym, że pozwany był od wielu lat zaznajomiony z wyglądem strojów do krioterapii innych producentów (nie tylko powodów), skoro prowadził działalność gospodarczą w zakresie urządzeń wykorzystywanych do tych zabiegów.

Również zarzut naruszenia art. 13 ust. 1 i 2 u.z.n.k. nie zasługiwał na uwzględnienie. Na tle tego przepisu chodzi bowiem o zewnętrzną postać produktu, która w przypadku naśladownictwa może wprowadzić klientów w błąd co do tożsamości producenta bądź produktu. Wprowadzenie w błąd co do tożsamości producenta bądź produktu może nastąpić jedynie wtedy, gdy zewnętrzna postać produktu jest rozpoznawalna jako charakterystyczna, odmienna od produktów tego samego rodzaju, co pozwala ten produkt bądź jego producenta odróżnić na rynku. W wyroku SA w Warszawie z 11.7.2012 r., I ACa 1228/11 (LEX nr 1238167) zwrócono uwagę, że do zaistnienia czynu nieuczciwej konkurencji z art. 13 u.z.n.k. konieczne jest zindywidualizowanie produktu tak, aby klienci łączyli go z określonym producentem lub określonymi cechami. Nadto, mimo że w sposób wyraźny kwestia ta nie została wyartykułowana przez Sąd Najwyższy w jednym z jego orzeczeń, to słusznie wskazał on, że w stanie faktycznym rozpatrywanej przez

tamtejszy Sąd sprawy o tożsamości producenta (w przypadku spodni jeansowych) decydowały jedynie umieszczone na nich znaki towarowe (postanowienie SN z 17.9.1997 r., (...) (...), „Wokanda” 1998/1, s. 17). Same bowiem spodnie, nieoznaczone tymi znakami, nie miały charakterystycznej dla tego rodzaju produktu postaci pozwalającej na zastosowanie art. 13. W kontekście tego zwłaszcza orzeczenia dobrze widać różnicę w przedmiocie ochrony art. 10 i 13 u.z.n.k. Z kolei fakt, że dana postać produktu utraciła swoją tożsamość, staje się postacią zwyczajowo stosowaną na rynku co do kolorystyki i ogólnego wyglądu tego samego rodzaju towarów przez długotrwałe znoszenie naśladownictwa, może również prowadzić do oddalenia żądania ochrony (tak SA w (...)w wyroku z 3.7.2008 r., I ACa 229/08, LEX nr 499183). Trzeba zwrócić uwagę, że ostatecznie rozważania te czynione były na podstawie art. 3 u.z.n.k., gdyż uznano, że art. 13 nie znajdzie zastosowania wobec wyraźnego oznaczenia producenta przez umieszczenie znaku towarowego. Brak lub utrata przez dany produkt cech indywidualizujących może stać na przeszkodzie zastosowaniu art. 13. Należy jednak zaznaczyć, że w sytuacji gdy cechy indywidualizujące zostaną przejęte przez wielu naśladowców, co stanie się przyczyną utraty tożsamości producenta lub produktu, nie jest wykluczona ochrona na podstawie art. 3 u.z.n.k. w sytuacji, gdy działanie takie będzie oceniane jako sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Podobnie nie może być chroniony na podstawie ustawy produkt, który jest przedmiotem naśladownictwa, a który wszedł do tzw. domeny publicznej po wygaśnięciu praw wyłącznych. Analogicznie należy przyjąć w odniesieniu do tych produktów, które wykorzystują elementy czy cechy objęte tzw. wiedzą powszechną, stanowiącą odzwierciedlenie istniejącego poziomu rozwoju gospodarczego (wyrok SA w (...) z 25.9.2007 r., I ACa 618/07, LEX nr (...)). W tym kontekście należy również odnotować dopuszczalność powszechnego wykorzystania idei, koncepcji czy symboli. Pamiętać jednak należy, że ukształtowanie produktu pomimo realizacji tej samej idei czy nawiązania do pewnych elementów tradycji czy kultury nie powinno być identyczne we wszystkich tych przypadkach, gdy ukształtowanie zewnętrznej postaci takiego towaru może być jednak dowolne, oczywiście przy zachowaniu elementów charakterystycznych. W takich stanach faktycznych konieczne jest bowiem rozważenie, na ile przedsiębiorca kreujący swój produkt jest faktycznie zmuszony do powielenia konkretnej już postaci produktu, na ile zaś przy konieczności wykorzystania pewnych symboli czy koncepcji pozostaje mu swoboda znalezienia własnych rozwiązań (wyrok SA w Poznaniu z 3.7.2008 r., I ACa 229/08, LEX nr 499183).

Takiej swobody nie miał zaś pozwany, który wyprodukował elementy strojów do krioterapii według wymagań zamawiającego. Co więcej, stroje oferowane przez obie strony nie są na tyle charakterystyczne, żeby przeciętny konsument mógł uznać, że dochodzi między ich producentami do naśladownictwa. Odzież prezentowana przez obie strony ma również różniące się od siebie loga, dzięki którym można odszukać więcej informacji na temat producenta. O powyższym przekonał się tutaj Sąd Apelacyjny weryfikując stanowisko Sądu Okręgowego poprzez sięgnięcie do zapisu video z przeprowadzonych oględzin strojów obu stron. Elementy przedmiotowej odzieży nie tylko różniły się kolorem, ale także np. kwestią wycięcia od strony pleców w przypadku topu damskiego czy rozmiarów (węższego kroju w przypadku topów damskich pozwanego).

Uznając wobec powyższego apelację za bezzasadną, Sąd Apelacyjny oddalił ją na podstawie art. 385 k.p.c. (pkt 1 wyroku).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł jak w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając od przegrywających powodów na rzecz pozwanego wynagrodzenie jego pełnomocnika w stawce ustalonej w myśl § 8 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

Mariola Głowacka Ryszard Marchwicki Małgorzata Kaźmierczak

--	--	--

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

St. sekr. sąd. Katarzyna Surażyńska